

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 10.1.2006
KOM(2005) 704 lõplik

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS

millega lubatakse Leedul kohaldada meetet, mis kaldub kõrvale kumuleeruvaid käibemakse käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamist käsitleva kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ artiklist 21

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ (kumuleerivate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas) artikli 27 lõike 1 alusel võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt anda mis tahes liikmesriigile loa võtta erimeetmeid sellest direktiivist kõrvale kaldumiseks, et lihtsustada maksustamismenetlust või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist.

Komisjoni peasekretariaadis 28. juunil 2005 registreeritud kirjaga on Leedu Vabariik taotlenud luba võtta meetmeid, mis kalduvad kõrvale direktiivi 77/388/EMÜ artiklist 21. Vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 27 lõikele 2 teatas komisjon 22. augusti 2005. aasta kirjas teistele liikmesriikidele Leedu taotlusest. Komisjon teatas 23. augusti 2005. aasta kirjas Leedule, et tal on olemas kogu taotluse hindamiseks vajalik teave.

- **Üldine taust**

Direktiivi 77/388/EMÜ artikli 21 lõikes 1, nagu see on sõnastatud kõnealuse direktiivi artiklis 28g, sätestatakse, et tavaliselt vastutab siseriikliku süsteemi alusel käibemaksu tasumise eest kaupu ja teenuseid tarniv või teenuseid osutav maksukohustuslane.

Leedu valitsus soovib kohaldada tagasipööratud maksustamise korda, mille puhul alljärgnevatel juhtudel vastutab käibemaksu tasumise eest maksukohustuslane, kellele kaupu ja teenuseid tarnitakse:

- kaupu ja teenuseid tarniva isiku suhtes kestab pankrotimenetlus või ümberstruktureerimine õigusliku järelevalve all;
- maksukohustuslane tarnib metsamaterjali;
- maksukohustuslane tarnib malmi ja terase jäätmeid, jääke ja teisi ümbertöödeldavaid materjale, mis sisaldavad musti ja värvilisi metalle;
- alltöövõtja teostab ehitustööd peatöövõtjale või teisele alltöövõtjale või ettevõttele, kes teeb ise ehitustöid.

Tarnijal, kelle suhtes on algatatud pankrotimenetlus või ümberstruktureerimine õigusliku järelevalve all, puudub sageli võimalus või soov tarnelt saadava käibemaksu tasumisest pädevatele ametiasutustele. Samas võib ostja, kes on tavaliselt seaduskuulekas ettevõtte, tekkinud käibemaksu ikkagi maha arvata.

Maksude vältimise ja nendest kõrvalehoidmise oht on Leedu puidutööstuses suur. Sektoris tegutseb märkimisväärne hulk ettevõtteid – sageli väikesed edasimüüjad ja vahendajad, kes sageli kaovad, tasumata makse, mis nad on oma kliendilt sisse nõudnud. Leedu valitsus peab seetõttu oluliseks kohandada erandit maksukohustuslastevaheliste metsamaterjali tarnete kõikides etappides.

Sarnane olukord on kujunenud ka jäätmesektoris, kus kogumise, sorteerimise ja esmatöötusega tegelevate ettevõtete ülesleidmine muutub sageli võimatuks.

Sellelaadseid probleeme on täheldatud ka ehitussektoris, eelkõige ehitustööde teostamisel alltöövõtjate poolt, kes sageli jätavad maksud maksmata.

Praegune taotlus rahuldatakse põhimõtteliselt 2009. aasta 31. detsembrini. Samas tuleb arvesse võtta, et komisjon on esitanud 2005. aasta 16. märtsil ettepaneku direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ teatavate meetmete suhtes, et lihtsustada käibemaksuga maksustamise menetlust ning aidata kaasa maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastu võitlemisele, ning tunnistatakse kehtetuks teatavad otsused, millega lubatakse erandeid (artiklis 27 sätestatud erandite rakendamise tõhustamiseks). Ettepanek sätestab muu hulgas tagasipööratud maksustamismehhanismi kasutamise teatud juhtudel. Selles osas, mida hõlmab kõnealune tõhustamiskava, kaotab erand kehtivuse eelnimetatud direktiivi jõustumisel.

- **Ettepanekus käsitletavas valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Sarnaseid erandeid direktiivi 77/388/EMÜ artikli 21 suhtes on lubatud ka teistele liikmesriikidele.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Ei kohaldata.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Ei ole asjakohane.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Otsuse ettepaneku eesmärk on lihtsustada maksustamise menetlust ning aidata võidelda võimaliku käibemaksust kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimisega ning sellel on seetõttu positiivne majanduslik mõju.

Mõju on igal juhul piiratud, tingituna erandi kitsast kohaldamisalast.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Leedul lubatakse kohaldada tagasipööratud maksustamismehhanismi meetet, mis kaldub kõrvale nõukogu kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ artiklist 21, pankrotimenetluste ja õigusliku järelevalve all läbi viidava ümberstruktureerimise korral, metsamaterjalide tarnimisel, teatud jäätmetarnete ja teatud ehitustööde

teostamise puhul.

- **Õiguslik alus**

Nõukogu 17. mai 1977. aasta kuues direktiiv 77/388/EMÜ (kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta - ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas) artikli 27 lõige 1.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Ettepanek tehakse ühenduse ainupädevusse kuuluvas valdkonnas. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmis(t)el põhjus(t)el:

Käesolev otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Erandi piiratud kohaldamisala arvestades on erimeede taotletava eesmärgiga vastavuses.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusaktid: muu.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased järgmis(t)el põhjus(t)el:

Vastavalt nõukogu kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ (kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) artiklile 27 on võimalik üksnes nõukogu otsus.

4) MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5) TÄIENDAV TEAVE

- **Läbivaatamine/muutmine/ajalise piirangu seadmine**

Ettepanek sisaldab ajalist piirangut.

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS

millega lubatakse Leedul kohaldada meetet, mis kaldub kõrvale kumuleeruvaid käibemakse käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamist käsitleva kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ artiklist 21

(ainult leedukeelne tekst on autentne)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuendat direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas¹ ja eriti selle artiklit 27,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 77/388/EMÜ artikli 27 lõike 1 kohaselt võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt anda liikmesriigile loa võtta erimeetmed kõnealusest direktiivist erandite tegemiseks eesmärgiga lihtsustada maksustamismenetlust või ära hoida teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist.
- (2) Komisjoni peasekretariaadis 28. juunil 2005 registreeritud kirjaga on Leedu taotlenud luba võtta direktiivi 77/388/EMÜ artiklisse 21 erandit geveaid meetmeid.
- (3) Vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 27 lõikele 2 teatas komisjon 22. augusti 2005. aasta kirjas teistele liikmesriikidele Leedu taotlusest. Komisjon teatas 23. augusti 2005. aasta kirjas Leedule, et tal on olemas kogu taotluse hindamiseks vajalik teave.
- (4) Direktiivi 77/388/EMÜ artikli 21 lõikes 1, nagu see on sõnastatud kõnealuse direktiivi artiklis 28g, sätestatakse, et siseriikliku süsteemi alusel vastutab käibemaksu tasumise eest kaup tarniv või teenuseid osutav maksukohustuslane.
- (5) Leedu poolt taotletud erandi eesmärk on muuta teatud tingimustel kaupadelt ja teenustelt käibemaksu tasumise eest vastutavaks saaja (pankrotimenetluste ja õigusliku järelevalve all läbi viidava ümberstruktureerimise korral, tehingutes metsamaterjaliga, mustade ja värviliste metallide jäätmete tarnimisel ja ehitustööde puhul).

¹ EÜT L 145, 13.6.1977, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/66/EÜ (ELT L 168, 1.5.2004, lk 35).

- (6) Kaupu ja teenuseid tarniv isik, kelle suhtes on algatatud pankrotimenetlus või ümberstruktureerimine õigusliku järelevalve all, pole sageli rahaliste raskuste tõttu võimeline kaupadelt või teenustelt sissenõutavat käibemaksu tasuma. Saaja võib aga käibemaksu maha arvata, ehkki tarnija pole seda maksnud.
- (7) Leedu puiduturul on turu ja sellel osalevate ettevõtete iseärasuste tõttu probleeme. Turul domineerivad väikesed kohalikud ettevõtted (sageli edasimüüjad ja vahendajad), kelle kontrollimine on osutunud maksuametile raskeks. Kõige levinumaks maksudest kõrvalehoidumise viisiks on ettevõtte kadumine maksu maksmata, kuid olles jätnud kliendile maksu mahaarvamiseks kehtiva arve.
- (8) Sarnaseid ostjalt sisse nõutud käibemaksu tasumatajätmise probleeme esineb Leedu jäätmeäritluse sektoris seoses mustade ja värviliste metallidega.
- (9) Samasugused probleemid ilmnevad ka Leedu ehitussektoris, eelkõige seoses allhankijatega, kes lisavad käibemaksu oma esitatavatele arvetele, kuid kaovad hiljem.
- (10) Taotletav erand võimaldab määrata eelnimetatud juhtudel, mis avaldavad negatiivset mõju riigieelarvele, käibemaksu eest vastutavaks saaja – see aitaks kirjeldatud probleeme vältida, muutmata samas maksukoormust. Nii lihtsustub maksuasutuste töö maksude sissenõudmisel ja hoitakse ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist.
- (11) Meede on taotletavate eesmärkidega proportsioonis, kuna seda ei plaanita kohaldada üldiselt, vaid üksnes teatavate tehingute ja sektorite suhtes, mis tekitavad märgatavaid raskusi maksude sissenõudmisel või maksudest kõrvalehoidumise või maksustamise vältimise kujul.
- (12) Sarnaseid erandeid on tehtud teistele liikmesriikidele ja need on mõjunud tõhusalt.
- (13) Luba peaks kehtima 31. detsembrini 2009, et selle aja jooksul saadud kogemustele tuginedes oleks võimalik hinnata, kas erand on veel põhjendatud. 16. märtsil 2005 esitas komisjon ettepaneku direktiivi kohta, millega tõhustatakse mõningate direktiivi 77/388/EMÜ artikli 27 kohaselt antud erandite rakendamist². Seetõttu on oluline kuni eelnimetatud direktiivi jõustumiseni piirata rakendamise tähtaega nende otsuse osade suhtes, mida ettepanek puudutab.
- (14) Erand ei mõju ebasoodsalt käibemaksust tulenevatele Euroopa ühenduste omavahenditele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Erandina nõukogu kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ artikli 21 lõike 1 punktist a, nagu see on sõnastatud artiklis 28g, antakse Leedule luba määrata käibemaksu tasumise eest vastutavaks maksukohustuslane, kellele tarnitakse artiklis 2 nimetatud kaupu ja teenuseid.

² ELT C 125, 24.5.2005, lk 12. KOM(2005)89.

Artikkel 2

Kaupade ja teenuste saaja võidakse määrata käibemaksu tasumise eest vastutavaks isikuks järgmistel juhtudel:

1. kaupu ja teenuseid tarniva isiku suhtes kestab pankrotimenetlus või ümberstruktureerimine õigusliku järelevalve all;
2. metsamaterjali tarnimisel;
3. malmi ja terase jäätmete, jääkide ja teiste ümbertöödeldavate materjalide (mis sisaldavad musti ja värvilisi metalle) tarnimisel;
4. alltöövõtja poolt ehitustööde teostamisel ehitustööde peatöövõtjale või teisele alltöövõtjale või ettevõttele, kes teeb ise ehitustöid.

Artikkel 3

Artikli 1 alusel antud luba kehtib 31. detsembrini 2009. Artikli 2 punktid 1, 3 ja 4 kaotavad kehtivuse päeval, kui enne 31. detsembrit 2009 jõustub direktiiv, millega tõhustatakse mõningate direktiivi 77/388/EMÜ artiklist 27 tulenevate erandite rakendamist ja milles esitatakse eriskeem vastavas sektoris käibemaksu kohaldamiseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Leedu Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*